

Mgr. Eva Krásová: Émile Benveniste a úloha smyslu

(disertační práce z oboru Obecná a srovnávací literatura (komparatistika))

(posudek školitele)

Mgr. Eva Krásová splnila všechny studijní povinnosti doktorského studijního programu a jako závěrečný výstup tohoto studia předložila disertační práci, která dle mého názoru zcela splňuje nároky kladené na práce podstupované k obhajobě.

Mgr. Eva Šťastná nastoupila do doktorského studia oboru Obecná a srovnávací literatura (komparatistika) (tehdy ještě pod dívčím jménem Šťastná) v říjnu 2010; disertační práci tedy odevzdává k obhajobě v 7. roce studia. Předtím absolvovala magisterské studium oborů Český jazyk a literatura a Filosofie zde na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (2009). V průběhu doktorského studia se průběžně podílela na výuce v rámci našeho ústavu; vyučovala povinné i povinně volitelné kurzy věnované literární teorii. Během doktorského studia absolvovala dvě krátkodobé stáže ve Francii, kde se v Bibliothèque nationale de France a v L'Institut Mémoires de l'Édition Contemporaine věnovala studiu pozůstalosti Émila Benvenista, a především půlroční stáž na L'École des Hautes Études en Sciences Sociales v roce 2013. V průběhu doktorského studia průběžně a produktivně publikovala v oborových recenzovaných časopisech (*Slovo a slovesnost, Svět literatury*), odborných časopisech a sbornících z konferencí. Kromě šesti původních studií navíc zveřejnila i dva důležité a náročné knižní překlady: Émile Benveniste: *Studie z obecné lingvistiky*. Praha: Dauphin, 2015 a Marie-Laure Ryanová: *Narativ jako virtuální realita – Imerze a interaktivita v literatuře a elektronických médiích*. Praha: Academia, edice Možné světy, 2015. Zúčastnila se i řady mezinárodních konferencí, konaných jak v ČR, tak i v zahraničí, a své konferenční příspěvky přednášela nejen v češtině, ale i ve francouzštině a v angličtině. Ocenění hodná je i její práce na exaktních lingvistických projektech Matematicko-fyzikální fakulty UK, stejně jako práce pro mateřskou fakultu, z níž vystupuje především projekt Mluvící hlavy, který autorsky vytvořila a produkovala. Její soupis publikační činnosti tak může být použit jako vzorový případ doktoranda angažovaného v oboru a podílejícího se podstatným způsobem na oborovém dění.

Předložená disertační práce je výsledkem setrvalého doktorandčina zájmu o obecnou problematiku utváření významu a smyslu, k níž ze svébytných pozic a předpokladů přistupují disciplíny obecné lingvistiky, literární teorie i filosofie. Výkladové pojetí Evy Krásové toto interdisciplinární rozhraní respektuje – nesnaží se problém vyřešit tím, že jednu z disciplín ustanoví jakožto univerzální, tedy tu, jež má oprávnění problematiku vyřešit. Ochota respektovat svébytnost jednotlivých oborů a jejich dílčích variant se v jejím výkladu snoubí s ochotou vzdělat se a pochopit (a poté výkladově uchopit) širokou síť souvislostí, s nimiž jednotlivé obory pracují. V dikci práce se pak tento rys autorky projevuje senzitivitou, jež namísto urputného usilování o striktně definiční vymezování ponechává prostor pro nuancování, ověřování dílčích řešení a pro tázání se. Nebojí se ani hypotéz a je schopna a

ochotna rozvíjet i produktivní, byť „objektivně“ ne vždy možná zcela doložitelné teze; práce má tak charakter myšlenkového dobrodružství. Na práci oceňuji nejen schopnost vyložit vývoj pojetí u samotného Émila Benvenista, ale i schopnost zasadit celý tento výklad do širších kontextových vazeb, v nichž se Benvenistovo dílo váže do rámců dějin strukturalismu, sémiotiky atd.

Eva Krásová napsala monografickou práci, v níž funkčně využívá i fakta a okolnosti Benvenistova života. Díky tomu je její práce až překvapivě čtivá, protože sledujeme příběh jistého životního osudu a směřování. Zároveň je ale cenné, že všechny tyto biografické rysy podrobuje autorka funkčnímu parametru, tedy že je vnímá a ukazuje jako výkladové nástroje, jež dokážou sloužit i k porozumění Benvenistova lingvistického díla.

Nesporný přínos a užitek práce vidím jak v rovině materiálové (shromáždění a produktivní práce s materiálem, tedy s dílem teoretika a myslitele, který nepatří k vydatným a zevrubně vstřebaným položkám naší akademické kulturní encyklopedie), tak i v rovině metodologické, tj. ve způsobu práce s tímto materiálem. Eva Krásová nekonspektuje a neparafrázuje jednotlivé Benvenistovy texty, ale hledá komparativně pojaté kontexty, které tyto texty pootevírají a dynamizují. Ve výsledku tak Eva Krásová nabízí řešení, jež je nové a produktivní v tom smyslu, že na ně lze opět dialogicky navazovat, tedy sdílet a přebírat, ale také hledat či akcentovat ještě jiné způsoby uchopování. Tento „otevřený kód“, jímž je práce psána, je myslím jejím dalším výrazným pozitivem.

Předložená disertace dle mého názoru zcela splňuje nároky kladené na disertační práce na oboru Obecná a srovnávací literatura (komparatistika) na FF UK, a proto ji **jednoznačně doporučuji k obhajobě.**

V Praze dne 17. 5. 2017

Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.,

školitel